

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan buitengebied Maasdriel

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

3 oktober 2017 / projectnummer: 3240

1. Advies over het milieueffectrapport

De gemeente Maasdriel stelt een nieuw bestemmingsplan op voor het buitengebied. Het bestemmingsplan is grotendeels conserverend van aard. Ook zijn er enkele ontwikkelingsmogelijkheden opgenomen waaronder vergroting van het bouwvlak bij agrarische bedrijven. Voordat de gemeente besluit over het bestemmingsplan zijn de milieugevolgen onderzocht in een milieueffectrapport (MER). De gemeenteraad van Maasdriel heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie'¹) gevraagd het MER te toetsen.

Het MER is goed leesbaar en overzichtelijk. De Commissie is van mening dat de milieueffecten voor het grootste deel goed zijn beschreven in het MER. Uit het MER blijkt dat het Gelders Plussenbeleid niet is uitgewerkt in het bestemmingsplan. Op enkele punten bevat het MER nog onvoldoende informatie om een weloverwogen besluit over het bestemmingsplan te kunnen nemen. Zij adviseert om voorafgaand aan het besluit over het bestemmingsplan op onderstaande punten aanvullende informatie te geven.

Effecten maximale mogelijkheden bestemmingsplan

Het bestemmingsplan maakt naast de uitbreiding van agrarische bedrijven ook andere ontwikkelingen mogelijk via flexibiliteitsbepalingen zoals mini-windturbines bij alle bestemmingen en kleinschalig kamperen bij burgerwoningen en agrarische bedrijven. Als alle mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt worden benut kunnen de effecten op bijvoorbeeld landschap en natuur groter zijn dan nu is beschreven in het MER. Het MER geeft hier ten onrechte geen informatie over en gaat alleen in op de effecten van de uitbreiding van agrarische bedrijven.

Stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden

De Natura 2000-gebieden in en rondom het plangebied zijn overbelast met stikstof. Het MER geeft terecht aan dat uitgesloten moet worden dat het nieuwe bestemmingsplan deze gebieden extra gaat belasten als gevolg van de uitbreiding van agrarische bedrijven waarvoor het bestemmingsplan ruimte biedt. Het MER geeft echter nog onvoldoende informatie om te kunnen beoordelen bij welke bedrijven (door gebruik te maken van bewezen emissiebeperkende technieken) extra uitstoot van stikstof daadwerkelijk kan worden voorkomen en op welke bedrijven dat niet kan. Deze informatie is de basis voor het beschrijven van een uitvoerbaar alternatief en daarmee essentieel voor het besluit.

In het volgende hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij aanbevelingen voor de op te stellen aanvulling. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in een tekstkader.

¹ De samenstelling en werkwijze van de werkgroep van de Commissie m.e.r. en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, via de link [3240](#) of door dit nummer op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2. Toelichting op het advies

2.1 Maximale mogelijkheden bestemmingsplan

Het bestemmingsplan maakt via flexibiliteitsbepalingen naast de uitbreiding van agrarische bedrijven ook andere ontwikkelingen mogelijk die (in cumulatie) milieueffecten kunnen hebben. Zo maakt het bestemmingsplan bijvoorbeeld mini-windturbines met een wiekhoogte van maximaal 20 meter mogelijk op alle bestemmingen, ook buiten het bouwvlak. Ook wordt bijvoorbeeld kleinschalig kamperen toegestaan bij zowel burgerwoningen als agrarische bedrijven. Als alle mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, worden benut kunnen de effecten groter zijn dan nu is beschreven in het MER. Het MER geeft hier ten onrechte geen informatie over en gaat alleen in op de effecten van de uitbreiding van agrarische bedrijven. Omdat de Commissie voor landschap en beschermde soorten de grootste effecten verwacht gaat de Commissie daar nader op in.

Landschap

Het landschap in de gemeente Maasdriel is van een zeer hoge kwaliteit. Het is een gebied met een lange bewoningsgeschiedenis, waarvan nog talrijke overblijfselen in het landschap te vinden zijn. Een deel van de waterhuishoudkundige infrastructuur van de dorpsolders is nog bewaard gebleven. Deze structuren gaan terug tot vóór het realiseren van de bandijk, de periode van de 10e tot de 13e eeuw. Hetzelfde geldt in mindere mate voor de kavelstructuren rond de dorpen, waar mogelijk nog blokverkavelingen uit de Merovingisch en Karolingische tijd bewaard zijn gebleven. Daarnaast zijn er waardevolle geomorfologische en cultuurhistorische structuren in het uiterwaardenlandschap aanwezig². In dit cultuurhistorisch rijke landschap is verrommeling mogelijk door kleinschalige ingrepen en kan door eveneens kleinschalige structuuraanpassingen de identiteit van het landschap worden aangetast.

Uit het MER blijkt dat de uitbreiding van agrarische bedrijven, waarvoor het bestemmingsplan ruimte biedt, al (zeer) negatieve effecten zal hebben op de kernkwaliteiten van het landschap. Indien alle mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, worden benut (zoals mini-campings en mini-windturbines) kunnen de effecten nog groter zijn dan nu is beschreven in het MER waardoor de aantrekkelijkheid van het gebied voor bewoners en recreanten verder achteruit kan gaan. Het MER gaat hier niet op in. In het MER (paragraaf 4.3.4) zijn diverse maatregelen genoemd om de negatieve landschappelijke effecten van grotere stallen te beperken. Deze maatregelen zijn niet specifiek beschreven voor alle activiteiten die het bestemmingsplan mogelijk maakt. Tevens is de Commissie van mening dat de maatregelen zich meer kunnen richten op het behoud van de cultuurhistorische elementen.

² Vergelijk de namenkaart van de Bommelerwaard met de begrenzingen van de dorpsolders (zie kaart 4 van: Een bodemkartering van de Bommelerwaard boven de Meidijk”, door Edelman, C.H & L. Eringa, K.J. Hoekstra, J.J. Jantzen, P.J.R. Modderman, 1950) met de inventarisatie van Jan Bervaes (Zie: Zijn er nog grenzen : Overblijfselen van de ontginningsgeschiedenis van de Bommelerwaard, J. Bervaes, 1998), en vergelijk de luchtfoto's van vóór de ruilverkaveling (figuur. 5.1 en 5.2 in: Het Landschap van de Bommelerwaard, Berendsen, 1986) met de actuele topografische en satellietkaart.

Beschermde soorten

In het plangebied zijn populaties van beschermde vogels en vleermuizen aanwezig. Indien alle mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt worden benut (zoals mini-campings en mini-windturbines) kunnen de effecten nog groter zijn dan nu is beschreven in het MER. Het MER gaat hier niet op in en bevat evenmin (mitigerende) maatregelen om de effecten op de beschermde soorten te beperken of te niet doen.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER te beschrijven wat de effecten zijn op bijvoorbeeld landschap en op beschermde soorten indien alle mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt worden benut (zoals mini-campings en mini-windturbines). Beschrijf indien nodig ook (mitigerende) maatregelen om effecten te beperken of teniet te doen.

2.2 Stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden

Binnen de gemeentegrens van Maasdriel is een klein deel van het Natura 2000-gebied Rijn-takken gelegen. Binnen een straal van 10 km rond het plangebied liggen diverse andere Natura 2000-gebieden³. In de huidige situatie zijn al deze Natura 2000-gebieden al overbelast door stikstof. Iedere toename van stikstofdepositie op de gebieden, hoe klein ook, kan leiden tot een verdere overbelasting van de Natura 2000-gebieden.

Het bestemmingsplan biedt mogelijkheden voor uitbreiding van veehouderijen. Om te voorkomen dat negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden kunnen ontstaan door een toename van de stikstofemissie bevat het bestemmingsplan gebruiksregels (artikel 3.4.4 en artikel 4.4.4). De regels bepalen dat:

1. de stikstofemissie per bedrijf niet meer mag bedragen dan in de huidige en planologisch legale situatie;
2. toename van emissie wel is toegestaan, indien dit onder de drempelwaarden van het PAS blijft (0,05 mol c.q. 1 mol) of volstaan kan worden met een melding.

In bijlage 9 van het MER (berekening interne saldering) is een berekening gemaakt waarbij volgens bladzijde 115 van het MER per veehouderij de bestaande stalsystemen zijn omgezet in een stalstelsel met de best beschikbare staltechnieken (BBT). Vervolgens is berekend welke toename van het aantal dieren dan mogelijk zou zijn. De mogelijke toename van het aantal dieren is vervolgens omgerekend in oppervlaktes waarmee het bouwvlak kan worden uitgebreid zonder dat de uitstoot van stikstof toeneemt ('potentiële uitbreidingsruimte' in laatste kolom bijlage 9). Aan de hand hiervan is in het MER geconcludeerd dat is aangetoond dat het bestemmingsplan ruimte kan bevatten voor uitbreiding van veehouderijen, zonder dat dit hoeft te leiden tot een toename van de stikstofdepositie in omliggende Natura 2000-gebieden.

³ Vlijmens Ven, Moerputten en Bossche Broek (op ca. 4 kilometer afstand), Loonse en Drunense duinen (op ca. 8 kilometer afstand), Loevestein, Pompveld en Kornsche Boezem (op ca. 8 kilometer afstand), Langstraat (op ca. 10 kilometer afstand) en Lingegebied en Diefdijk (op ca. 10 kilometer afstand). Op grotere afstand (tot ca. 20 kilometer afstand) liggen nog de Biesbosch, Kolland en Overlangbroek en Kampina en Oisterwijksche Vennen.

De Commissie is van mening dat het MER hiermee nog niet voldoende navolgbare informatie bevat om aan te tonen dat het bestemmingsplan uitvoerbaar is. Een aantal bedrijven kan namelijk op basis van interne saldering niet uitbreiden, omdat zij al stallen hebben waarvoor een lage stikstofemissiefactor geldt, of omdat er onvoldoende reducerende technieken beschikbaar zijn. Voor die bedrijven is desalniettemin wel een wijzigingsbevoegdheid opgenomen in het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan maakt ook de omschakeling van niet-veehouderij naar een grondgebonden bedrijf mogelijk. Hierdoor zal de stikstofemissie toenemen. Dit strookt niet met de gebruiksregels voor de stikstofemissie. Verder merkt de Commissie op dat bijlage 9 geen inzicht geeft in huidige aantallen dieren en huidige benutting van het bouwvlak en dat uitleg ontbreekt over de keuze van de best beschikbare staltechnieken. Daardoor is niet helder hoe de potentiële uitbreidingsruimte zich verhoudt tot de huidige situatie en tot de maximale toegelaten uitbreiding van het bouwvlak.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER per bedrijf expliciet te beoordelen of met bewezen technieken toename van uitstoot van stikstof kan worden voorkomen, uitgaande van maximale benutting van de mogelijkheden van het bestemmingsplan. Indien dat niet het geval is, beschrijf dan in het MER een uitvoerbaar alternatief

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Hoe toetst de Commissie?

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het milieueffectrapport de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. De werkgroep bezoekt hierbij ook het gebied waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de werkwijze van de Commissie vindt u op: <http://www.commissiemer.nl/advisering/watbiedtdecommissie>

Wie zit er in de werkgroep?

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Jan Bakker

Roeland During

Hilko Ellen

Jeltje Siedsma (secretaris)

Tom Smit (voorzitter)

Wat is het besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld?

Beluist over het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Maasdriel.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor alle activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, moet in Nederland een milieueffectrapport worden opgesteld. De bijlagen C en D bij het Besluit m.e.r. <http://www.commissiemer.nl/regelgeving/besluitmer> geven aan wanneer dit het geval is. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteiten C14, C18.4, D14 en D18.1 en vanwege de Passende beoordeling die nodig is vanwege mogelijke effecten op Natura 2000 -gebieden.

Wie besluit over Bestemmingsplan buitengebied Maasdriel, herziening 2016?

De gemeenteraad van de gemeente Maasdriel, zij zijn bevoegd gezag.

Wie neemt het initiatief?

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Maasdriel.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie heeft alle zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen, gelezen en voor zover relevant voor het milieueffectrapport in haar advies verwerkt.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3240](#) in te vullen in het zoekvak.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

